

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 297/2018-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. septembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcu Ladislava Orosza a sudcu Miroslava Duriša prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], obaja [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátom JUDr. Romanom Juríkom, PhD., Jazerná 19, Nové Zámky, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 219/2008 za účasti Okresného súdu Piešťany a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 219/2008 v období po vydaní nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 752/2014 z 18. marca 2015 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresný súd Piešťany je p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 343,44 € (slovom tristoštyridsaťtri eur a štyridsaťštyri centov) na účet ich právneho zástupcu advokáta JUDr. Romana Juríka, PhD., Jazerná 19, Nové Zámky, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. apríla 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (spolu ďalej aj „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 219/2008 (ďalej len „napadnuté konanie“) v období po vydaní nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 752/2014 z 18. marca 2015.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sú účastníkmi napadnutého konania, predmetom ktorého je *„určenie predmetu dedičského konania v spojení s konaním na vyslovenie neplatnosti právneho úkonu“*. Návrh bol pôvodne podaný sťažovateľmi 27. augusta 2007 Okresnému súdu Trnava.

Sťažovatelia uvádzajú, že chronologický prehľad úkonov konania od podania žaloby do 16. januára 2015 bol popísaný v ich predchádzajúcej sťažnosti z 21. októbra 2014 a v náleze ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 752/2014 z 18. marca 2015. Ústavný súd týmto nálezom rozhodol o porušení základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom

konaní. Zároveň ústavný súd priznal sťažovateľom finančné zadost'učinenie v sume 2 500 € každému z nich.

Sťažovatelia v sťažnosti uvádzajú ďalší priebeh napadnutého konania:

„Po vydaní nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 752/2014 z 18. marca 2015 sa uskutočnilo pojednávanie dňa 9. 10. 2015. Na pojednávanie sa dostali zástupcovia sporových strán, ale nedostavila sa znalkyňa [REDAKOVANÉ], z ktorého dôvodu súd nepojednával a pojednávanie odročil na 4. 11. 2015.

Pojednávanie konané dňa 4. 11. 2015 bolo zamerané na výsluch [REDAKOVANÉ], znalkyne č. OP [REDAKOVANÉ]... Pojednávanie bolo odročené na termín 27. 11. 2015.

Pojednávanie v termíne 27. 11. 2015 sa neuskutočnilo, pretože dňa 26. 11. 2015 bolo účastníkom konania oznámené, že pojednávanie je odročené na neurčito a nemusia sa naň dostaviť.

Ďalší termín pojednávania bol určený na deň 11. 1. 2017. Na predmetné pojednávanie sa dostavila zástupkyňa sťažovateľov, kde jej bolo oznámené, že nariadené pojednávanie je zrušené z dôvodu PN zákonného sudcu.

Ďalší termín pojednávania bol určený na deň 5. 2. 2018. Predmetné pojednávanie sa konalo a bol vynesený rozsudok, avšak zatiaľ nebol účastníkom konania doručený.“

Sťažovatelia svoju sťažnosť odôvodňujú takto:

„Sťažovatelia považujú za neprimerané, že od obdobia nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 752/2014 z 18. marca 2015 v priebehu takmer 3 rokov (do apríla 2018) bolo vykonané len jedno pojednávanie. Sťažovatelia sa domnievajú, že sú splnené základné kritériá zbytočných prietahov v konaní, keďže v danom konaní nejde o právnu a faktickú zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, sťažovatelia svojím konaním neprispeli k zbytočným prietahom a od nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 752/2014 z 18. marca 2015 bol Okresný súd Piešťany v podstate nečinný.“

Na základe uvedených skutočností navrhujú sťažovatelia, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Základné práva sťažovateľky 1/ a sťažovateľa 2/ na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 219/2008 porušené boli.

Okresnému súdu Piešťany sa prikazuje, aby vo veci konal.

Okresný súd Piešťany je povinný zaplatiť sťažovateľke 1/ finančné zadostučinenie vo výške 3 000 eur do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Piešťany je povinný zaplatiť sťažovateľovi 2/ finančné zadostučinenie vo výške 3 000 eur do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Piešťany je povinný nahradiť sťažovateľom spoločne a nerozdielne trovy konania do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sťažovatelia odôvodňujú priznanie finančného zadostučinenia predovšetkým s poukazom na to, že z neprimeranej dĺžky dedičského konania profituje strana žalovaných, ktorá napriek tomu, že dedičské konanie nie je ukončené, nakladá s predmetom dedičstva, ktorý prenajíma, a na druhej strane sťažovateľom je spôsobovaná aj finančná ujma, lebo sú dedičmi, ktorým má byť vyplatená náhrada, pričom hodnota predmetu dedičstva od času smrti poručiteľa, t. j. od roku 2005, významne stúpla. Aj z uvedených dôvodov samotný spor pôsobí na sťažovateľov značne frustrujúco a psychicky ich nesmierne zaťažuje. Uvedené skutočnosti spolu podľa ich názoru opodstatňujú návrh na priznanie finančného zadostučinenia.

Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 297/2018-13 z 3. mája 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľov, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 219/2008.

Predsedička okresného súdu sa k prijatej sťažnosti sťažovateľov vyjadrila prípisom sp. zn. Spr 365/17 z 12. júla 2018 (ďalej len „vyjadrenie predsedníčky okresného súdu“), v ktorom poukázala, že v napadnutom konaní podali ústavnú sťažnosť aj žalovaní [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ku ktorej sa okresný súd vyjadroval prípisom z 24. augusta 2017 pod sp. zn. Spr 395/17 a o ktorej ústavný súd rozhodol nálezom sp. zn. I. ÚS 286/2017 z 9. októbra 2017. Vzhľadom na uvedené odkázala vo vzťahu k úkonom okresného súdu v napadnutom konaní za obdobie od marca 2015 do októbra 2017 na predmetné vyjadrenie okresného súdu, resp. na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 286/2017 z 9. októbra 2017.

Predsedička po chronologickom prehľade vykonaných úkonov v napadnutom konaní v závere uvádza: „*Od vydania posledného nálezu ústavného súdu dňa 9. 10. 2017 (v spise na č. l. 349) súd vo veci konal priebežne. Procesné úkony nemohli byť vykonávané v čase, kedy súdny spis nebol fyzicky v súdnom oddelení zákonnej sudkyne, t. j. v čase, keď 1.) bol spis pripojený k spisu súdnej správy vo veci sťažnosti sťažovateľky na postup zákonnej sudkyne (č. l. 496-502); 2.) bol spis pripojený k spisu Krajského súdu v Trnave, v ktorom predseda Krajského súdu v Trnave preskúmaval postup predsedníčky okresného súdu o vybavení sťažnosti sťažovateľky na postup zákonnej sudkyne, 3.) bol spis na ústavnom súde a 4.) bude na ústavnom súde.*

S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti, ako aj na plynulé konanie súdu po poslednom ústavnom náleze z 9. 10. 2017 i rozhodnutie vo veci rozsudkom zo dňa 5. 2. 2018 (ktorým bola žaloba sťažovateľom ako žalobcov zamietnutá, pričom ústavnú sťažnosť podali až po tomto rozhodnutí súdu), považujem žiadanú výšku finančného zadosťučinenia za neprimeranú.“

Sťažovatelia sa podaním doručeným ústavnému súdu 31. augusta 2018 vyjadrili k vyjadreniu predsedníčky okresného súdu (ďalej len „vyjadrenie“) a uviedli:

«K stanovisku Okresného súdu Piešťany (ďalej aj „súd“), že žalobcovia priebežne menili žalobu, sťažovatelia (žalobcovia) uvádzajú, že petit žaloby bol zmenený uznesením súdu zo dňa 22. 8. 2012 a druhý krát uznesením súdu zo dňa 6. 5. 2014, a to na základe požiadavky súdu, pričom táto druhá zmena petitu sa týkala len spresnenia, že sporná nehnuteľnosť nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (BSM), ale

do podielového spoluvlastníctva, nakoľko BSM bolo zrušené. Navrhované zmeny petitu boli skôr formálne a nemenili podstatu žaloby, nakoľko sa žalobcovia (sťažovatelia) nedomáhali ničoho iného, ako v pôvodnej žalobe, ale išlo skôr o spresnenie. Uvedené zmeny petitu boli navrhnuté a pripustené súdom v období do nálezu Ústavného súdu SR vydaného v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 752/2014 zo dňa 18. marca 2015, ktorým rozhodol, že právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov porušené bolo, preto sa Okresný súd Piešťany v tomto konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 297/2018 na túto skutočnosť nemôže odvolávať...

... K vyjadreniu Okresného súdu Piešťany, že sťaženiu postupu súdu a k odoslaniu písomného vyhotovenia rozsudku nemalou mierou prispela aj samotná splnomocnená zástupkyňa žalobcov (sťažovateľov), a to opakovaným zotrvávaním na nahliadnutí do spisu, v čase, keď bol spis u zákonnej sudkyne za účelom písomného vyhotovenia rozsudku, sťažovatelia uvádzajú, že splnomocnenej zástupkyňi žalobcov (sťažovateľov) síce bolo umožnené nahliadnuť do spisu hneď po konaní pojednávania dňa 5. 2. 2018, na ktorom súd vyhlásil rozsudok, avšak bez možnosti vyhotovenia kópii, preto následne požiadala o nahliadnutie do spisu. Sťažovatelia zdôrazňujú, že splnomocnená zástupkyňa žalobcov požiadala o nahliadnutie do spisu dňa 16. 03. 2018, čo je 39 dní od pojednávania, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, teda je úplne zrejmé, že žiadosť bola podaná v čase po uplynutí riadnej lehoty na vyhotovenie rozsudku ustanovenej v § 223 ods. 3 CSP, t. j. po uplynutí 30 dní odo dňa vyhlásenia rozsudku. Sťažovatelia uvádzajú, že právo nahliadnuť do spisu využila splnomocnená zástupkyňa žalobcov (sťažovateľov) za dobu 11 rokov trvania konania na súde prvej inštancie len tentokrát, a to podľa § 97 ods. 1 CSP, pričom pripomínajú, že v prípade tohto práva ide o elementárnu možnosť získať informácie, ktoré môžu ovplyvniť ďalší postup, napr. prípravu opravných prostriedkov proti rozhodnutiam súdu vo veci samej, a teda splnomocnená zástupkyňa žalobcov (sťažovateľov) využila tento inštitút za účelom prípravy odvolania...

... Z hľadiska posúdenia kritéria, ktorým je správanie účastníka súdneho konania sťažovatelia ešte uvádzajú, že ich splnomocnená zástupkyňa sa v konaní pred Okresným súdom Piešťany zúčastňovala vytýčených pojednávanií a nezapríčinila ani jedno zrušenie pojednávania. Za obdobie 11 rokov nepožiadala ani raz o zrušenie, resp. odročenie pojednávania, ako napr. strana žalovaných, ktorá požiadala o zrušenie pojednávania

napr. vytýčeného na deň 24. 6. 2015 z dôvodu dovolenky. Za uvedené obdobie sa splnomocnená zástupkyňa žalobcov (sťažovateľov) ospravedlnila len z pojednávania konaného dňa 2. 5. 2014, z dôvodu náhlych zdravotných ťažkostí, čo doložila lekárskeym potvrdením, avšak toto pojednávanie nebolo zrušené a konalo sa aj bez prítomnosti strany žalobcov (sťažovateľov)...»

V závere vyjadrenia sťažovateľa poukazujú na to, že „Z hľadiska posúdenia zapríčinenia prieťahov v konaní v rámci hodnotenia kritéria, ktorým je postup súdu, majú sťažovatelia za to, že je potrebné posúdiť aj efektívnosť/účelnosť úkonov, ktoré vykonáva súd, preto sťažovatelia považujú za potrebné uviesť, že je nepochopiteľná skutočnosť, že Okresný súd Piešťany vykonával znalecké dokazovanie týkajúce sa platnosti právneho úkonu – dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, v rámci ktorého navyše nebolo posúdené rozhodujúce obdobie (obdobie psychiatrického liečenia účastníka/poručiťľa v čase, keď bol uzavretý napadnutý právny úkon), keď následne súd po 11 rokoch od podania žaloby, túto zamietol z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu. Okrem toho je v odôvodnení rozsudku poukázané aj na možnú existenciu prekážky res iudicata. Takýto postup súdu je v rozpore s princípom hospodárnosti konania a zákazom neprimeraného zaťažovania strán sporu – čl. 17 CSP (Súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb). Sťažovateľom nie je zrejmé, prečo Okresný súd Piešťany v danom konaní vykonával čiastočné dokazovanie týkajúce sa platnosti právneho úkonu, ak mal za to, že nie je naliehavý právny záujem na tomto určení, ktorý postup súdu, vychádzajúc z rozsudku Okresného súdu Piešťany, má byť na úkor sťažovateľov, nakoľko majú znášať trovy konania v celom rozsahu. Sťažovatelia ešte dopĺňajú, že dôkazy, najmä týkajúce sa neplatnosti právneho úkonu, boli predložené splnomocnenou zástupkyňou žalobcov (sťažovateľov) už na prvom pojednávaní, konanom dňa 29. 4. 2009.“.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia sa sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Sťažovatelia zároveň namietajú aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

II.1 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní v období do právoplatnosti nálezú ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 752/2014 z 18. marca 2015

Sťažovatelia sa vo svojej sťažnosti domáhajú vyslovenia porušenia ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (ďalej len „označené práva“) nielen v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezú ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 752/2014 z 18. marca 2015, ale ako to vyplýva z petitu ich sťažnosti, v celom doterajšom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 4 C 219/2008.

Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka vecí, o ktorej už ústavný súd rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 752/2014 z 18. marca 2015 vydaný v napadnutom konaní nadobudol právoplatnosť 5. mája 2015. Keďže predmetom konania sp. zn. I. ÚS 752/2014 bolo namietané porušenie základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v tom istom konaní (sp. zn. 4 C 219/2008), ústavný súd vzhľadom na citovaný text § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľov v období do nadobudnutia právoplatnosti nález sp. zn. I. ÚS 752/2014 z 18. marca 2015, t. j. v období do 5. mája 2015, sťažnosti sťažovateľov v tejto časti nevyhoveli (bod 3 výroku nález).

II.2 K namietanému porušeniu označených práv v napadnutom konaní v období po právoplatnosti nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 752/2014 z 18. marca 2015

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť okresného súdu vyplývala do 30. júna 2016 z § 6 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“),

ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. V súčasnosti od 1. júla 2016 tieto povinnosti vychádzajú zo zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), najmä z čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. V rámci hodnotenia prvého kritéria ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie už bolo predmetom hodnotenia vo veci sťažovateľov v náleze ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 752/2014 z 18. marca 2015 aj predmetom hodnotenia vo veci iných účastníkov, a to žalovaných v náleze ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 159/2014 z 24. júna 2014, s ktorými sa štvrtý senát stotožňuje a na ktoré odkazuje.

2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či v napadnutom konaní mohlo dôjsť k zbytočným priet'ahom, bolo správanie sťažovateľov ako účastníkov napadnutého konania v čase po právoplatnosti nálezu sp. zn. I. ÚS 752/2014 z 18. marca 2015.

Pri hodnotení správania sťažovateľov v napadnutom konaní v čase po právoplatnosti nálezu sp. zn. I. ÚS 752/2014 z 18. marca 2015 ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadnu takú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ťarchu sťažovateľov pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní k zbytočným priet'ahom.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup okresného súdu v napadnutom konaní po nadobudnutí právoplatnosti nálezú ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 752/2014 z 18. marca 2015.

Ústavný súd poukazuje predovšetkým na to, že doterajšie trvanie napadnutého konania (10 rokov) bez právoplatného rozhodnutia vo veci je už samo osebe celkom zjavne neprimerané. Podľa názoru ústavného súdu súdne konanie, ktoré trvá tak neúmerne dlho ako napadnuté konanie, možno spravidla bez ďalšieho považovať za také, ktoré je nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. IV. ÚS 173/05, IV. ÚS 251/05, II. ÚS 3/09).

Zo zapožičaného súdneho spisu ústavný súd zistil nasledujúci priebeh napadnutého konania po nadobudnutí právoplatnosti nálezú ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 752/2014 z 18. marca 2015, t. j. po 5. máji 2015:

- 22. mája 2015 boli okresnému súdu doručené námietky sťažovateľky [REDACTED] k znaleckému posudku,
- 12. júna 2015 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaných k znaleckému posudku,
- pojednávanie nariadené na 24. jún 2015 bolo odročené bez prejednanja vo veci v dôsledku ospravedlnenia právneho zástupcu žalovaných na 14. august 2015,
- pojednávanie nariadené na 14. august 2015 bolo zrušené pre čerpanie dovolenky zákonným sudcom a bol vo veci nariadený nový termín pojednávania na 9. október 2015,
- pojednávanie nariadené na 9. október 2015 bolo odročené bez prejednanja vo veci na 4. november 2015 z dôvodu skutočnosti, že sa nedostavila súdny znalkyňa,
- 4. novembra 2015 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bola vypočutá súdna znalkyňa, pojednávanie bolo odročené na 27. november 2015,
- 13. novembra 2015 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľov na doplnenie dokazovania,

- pojednávajúce nariadené na 27. november 2015 bolo odročené bez prejednaní vo veci na neurčito,
- 3. júna 2016 bola okresnému súdu doručená urgencia žalovaných na nariadenie termínu pojednávajúce,
- 16. júna 2016 bolo vydané uznesenie okresného súdu sp. zn. 4 C 219/2008, ktorým bolo sťažovateľke [REDAKOVANÉ] odňaté oslobodenie od súdnych poplatkov,
- 11. októbra 2016 bolo okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľky [REDAKOVANÉ] proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 4 C 219/2008 zo 16. júna 2016,
  - pokynom z 21. októbra 2016 bolo nariadené pojednávajúce na 11. január 2017,
  - okresný súd vyzval 7. novembra 2016 žalovaných na vyjadrenie sa k návrhu na doplnenie dokazovania,
  - 15. novembra 2016 bola okresnému súdu doručená odpoveď žalovaných – stanovisko k návrhu na doplnenie dokazovania,
  - 22. novembra 2016 bol spis predložený Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) pre účely rozhodnutia o podanom odvolaní sťažovateľky [REDAKOVANÉ] zo 16. júna 2016,
    - 10. januára 2017 bolo pojednávajúce nariadené na 11. január 2017 zrušené z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu,
    - krajský súd vydal uznesenie sp. zn. 11 Co 465/2016 z 30. júna 2017,
    - 26. mája 2017 bol spis pridelený na prejednanie a rozhodnutie zákonnej sudkyňi JUDr. Ľudmile Hrickovej,
    - pokynom z 5. decembra 2017 bolo nariadené pojednávajúce na 5. február 2018,
    - pojednávajúce 5. februára 2018 sa konalo a bol vyhlásený rozsudok,
    - 5. apríla 2018 bolo sťažovateľom i žalovaným doručované písomné vyhotovenie rozsudku okresného súdu z 5. februára 2018, ktoré splnomocnená zástupkyňa sťažovateľov prevzala 27. apríla 2018,
    - 14. mája 2018 bolo okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľov proti rozsudku okresného súdu z 5. februára 2018,

- uznesením okresného súdu sp. zn. 4 C 219/2008 z 25. mája 2018 bolo sťažovateľom uložené zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie,
- 25. mája 2018 bolo podané odvolanie zaslané na vyjadrenie žalovaným,
- 11. júna 2018 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaných k podanému odvolaniu,
- 26. júna 2018 bola okresnému súdu doručená sťažnosť sťažovateľov proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 4 C 219/2008 z 25. mája 2018,
- 3. júla 2018 okresný súd zaslal sťažovateľom vyjadrenie žalovaných k ich odvolaniu.

Ústavný súd poznamenáva, že priebeh napadnutého konania bol predmetom nielen konania vedeného na ústavnom súde pod sp. zn. I. ÚS 752/2014, ale aj predmetom posudzovania v konaniach vedených pod sp. zn. III. ÚS 159/2014 a sp. zn. I. ÚS 286/2017, v ktorých sa žalovaní domáhali vyslovenia porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a porušenia ich práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Posledným nálezom ústavného súdu v napadnutom konaní sp. zn. I. ÚS 286/2017 z 9. októbra 2017, ktorý nadobudol právoplatnosť 16. novembra 2017 (ďalej len „posledný nález vydaný v napadnutom konaní“), ústavný súd vyslovil porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a porušenie práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru žalovaných v napadnutom konaní v období po vydaní nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 159/2014 z 24. júna 2014.

V poslednom náleze vydanom v napadnutom konaní bolo predmetom posudzovania napadnuté konanie v období do 9. októbra 2017. Štvrtý senát ústavného súdu sa s posúdením tohto obdobia napadnutého konania stotožňuje a odkazuje naň, pričom cituje jeho relevantnú časť: „... okresný súd síce vykonal relevantné pojednávania po náleze ústavného súdu (napr. 11. a 25. augusta 2014, pozn.) a pribral 5. novembra 2014 do konania ďalšieho znalca na preskúmanie duševného stavu porúčiteľa po oboznámení sa s jeho zdravotnou dokumentáciou za súčinnosti účastníkov konania a ošetrojúcich lekárov

(č. l. 190 až č. l. 192 v spise, pozn.), ale od roku 2015 bol v podstate nečinný (znalecký posudok okresnému súdu bol doručený 7. apríla 2015 – (č. l. 210 a nasl. v spise, pozn.), nariadené pojednávania iba odročoval bez vykonávania dokazovania (napr. 24. júna 2016 na žiadosť právneho zástupcu sťažovateľiek pre plánovanú rodinnú dovolenku v zahraničí, 14. augusta 2015 z dôvodu čerpania dovolenky zákonným sudcom, ktorý termín sám určil, 9. októbra 2015 pre neúčast' znalca a naposledy v januári 2017 pre práceneschopnosť sudcu, pozn.), čo nemožno akceptovať, pretože mal už spomínaným nálezom ústavného súdu uložené, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov, pričom aj druhým nálezom u iných účastníkov konania ústavný súd v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 752/2014 rozhodol 18. marca 2015 nálezom o porušení ich práv. V roku 2015 sa síce uskutočnilo ďalšie relevantné pojednávanie, a to 4. novembra 2015, ale od tohto času bol okresný súd už nečinný až do prijatia sťažnosti (máj 2017), teda viac ako 18 mesiacov. V tomto období vykonal len jednoduchý úkon 28. júla 2016, keď uznesením odňal strane sporu (žalobkyni) oslobodenie od platenia súdneho poplatku a tiež urobil jednoduché výzvy na predloženie spisu na odvolací súd na rozhodnutie o jej odvolaní proti tomuto rozhodnutiu a podobne...“

Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľov na prerokovanie ich vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a porušení práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

Z prehľadu úkonov vykonaných v napadnutom konaní po právoplatnosti posledného nálezu ústavného súdu vydanom v napadnutom konaní, t. j. po 9. októbri 2017 vyplýva, že okresný súd na pojednávaní 2. februára 2018 meritórne rozhodol. Z predloženého spisu okresného súdu vyplýva, že na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 2. februára 2018 a na ktorom bol vyhlásený rozsudok, sa zúčastnila aj právna zástupkyňa sťažovateľov. Písomné vyhotovenie rozsudku si právna zástupkyňa sťažovateľov prevzala 27. apríla 2018. Následne bolo zo strany sťažovateľov podané odvolanie, o ktorom bude rozhodovať odvolací súd. Tieto skutočnosti zohľadnil ústavný súd pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľov na priznanie finančného zadosťučinenia.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda boli porušené, aj primerané finančné zadostučinenie. Vo veci sťažovateľov dospel ústavný súd k záveru, že žiadosť o priznanie finančného zadostučinenia nie je dôvodná. S ohľadom na uvedené okolnosti prejednávanej veci, a to že ešte pre podaním tejto sťažnosti bol v napadnutom konaní vydaný meritórny rozsudok a že sťažovatelia vzhľadom na účasť ich právnej zástupkyne na pojednávaní 2. februára 2018, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, v čase doručenia ich sťažnosti ústavnému súdu 14. apríla 2018 museli vedieť, že okresný súd už vo veci samej rozhodol, že následne bol písomne rozsudok vypracovaný a spis bol v čase rozhodovania ústavného súdu pripravený na expedovanie odvolaciemu súdu, považuje ústavný súd za dostačujúce vyslovenie porušenia označených základných práv sťažovateľov, a preto v tejto časti sťažnosti nevyhovel (bod 3 výroku nálezu).

Vzhľadom na to, že príkaz konať bez zbytočných prietáhov v napadnutom konaní vyslovený pre okresný súd nálezom sp. zn. III. ÚS 159/2014 z 24. júna 2014 naďalej trvá, opätovné vyslovenie tejto povinnosti nepripadá do úvahy, takže sťažnosti sťažovateľov v tomto smere nebolo vyhovené (výrok v bode 3 tohto nálezu).

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2017, ktorá bola 921 €, keďže ide o úkony právnej služby vykonané v roku 2018.

Úhradu priznal za dva úkony právnej služby vykonané (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13 ods. 2 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Každému zo sťažovateľov priznal za každý úkon vykonaný v roku 2018 sumu 153,50 €, čo po znížení o 50 % podľa § 13 ods. 2 vyhlášky predstavuje sumu 306,60 €, režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) za 2 úkony pri dvoch sťažovateľoch vykonané v roku 2018 po 9,21 €, čo spolu predstavuje sumu 343,44 € (bod 2 výroku nálezu).

Keďže sťažovatelia sa k vyjadreniu predsedníčky okresného súdu nevyjadrili prostredníctvom advokáta, ústavný súd za tento úkon náhradu trov konania podľa vyhlášky nepriznal.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. septembra 2018